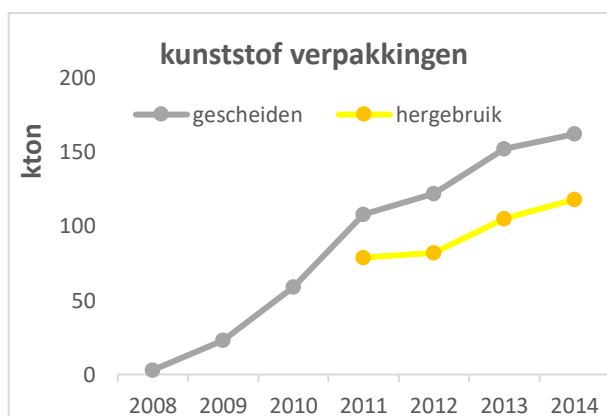

BRON- en NASCHEIDEN COMMUNICERENDE VATEN

Artikel gepubliceerd in nummer 4 van vakblad Afval! juni 2016

In zeven jaar tijd is de gescheiden inzameling van kunststofverpakkingen¹ van huishoudens gegroeid naar zo'n 50 procent hergebruik in 2014. Het ziet ernaar uit dat de stijging zich in 2015 onverminderd heeft voortgezet. Gaat het hergebruik van kunststof verpakkingen de percentages van glas en papier (80 procent) evenaren? De gescheiden inzameling van glas en papier/karton door de huishoudens in Nederland is al decennia staande praktijk met hergebruikpercentages van rond de 80%. De gescheiden inzameling van kunststof verpakkingen is nu 7 jaar onder ons en laat volgens het Afvalfonds Verpakkingen een gestage groei zien naar zo'n 50% hergebruik in 2014 en het ziet er naar uit dat deze stijging in 2015 zich onverminderd heeft voortgezet. Gaat het hergebruik van kunststof verpakkingen de percentages van glas en papier evenaren?

Wordt het kunststof verpakkingsafval huis aan huis ingezameld of moeten de inwoners het naar een verzamelcontainer in de buurt brengen? Wat is de dichtheid van deze verzamelcontainers in de wijk? Betalen de burgers een vast tarief voor de inzameling of naar rato van de hoeveelheid restafval die ze verwijderen? Is er sprake van veel hoogbouw en/of een compacte binnenstad? Deze factoren, en meer, zorgen ervoor dat

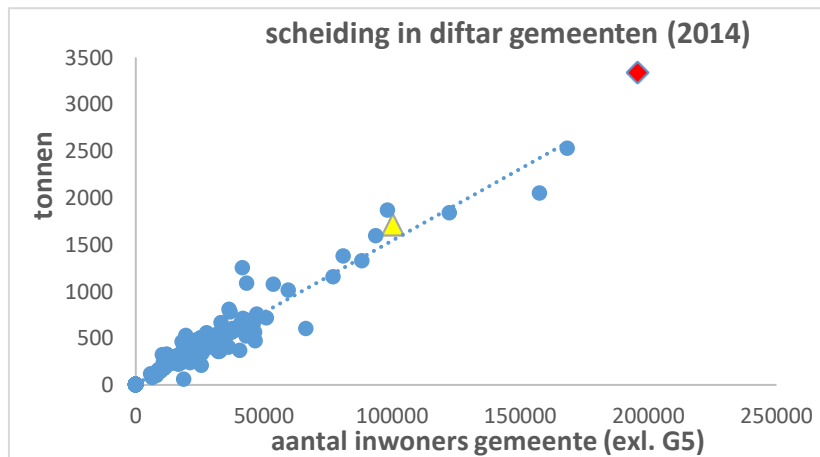
inzamelresultaten van kunststofverpakkingen een grote spreiding laten zien bij gemeenten met een vergelijkbare hoeveelheid inwoners. Een groot verschil met de inzameling van glas en papier is bij kunststof de mogelijkheid van nascheiden. De rendementen daarvan zijn dermate hoog, dat veel gemeenten in aanvulling op bronscheiding het huishoudelijk restafval laten nascheiden.

Casus Twente

Voor de regio Twente is onderzocht of het zinvol is om in aanvulling op de bestaande bronscheiding na te scheiden en daarvoor te investeren in een installatie. In 2014 zamelden de ruim 626.000 inwoners in Twente volgens het CBS 6 kton kunststof verpakkingen in. Met nascheiden zou dat kunnen verdubbelen; een interessant vertrekpunt voor een business case. Bijna een kwart van de brongescheiden kunststoffen is echter afkomstig van de gemeente Hengelo. Deze gemeente voerde in 2012 tariefdifferentiatie (diftar) in en nu zijn onder meer de gemeenten Enschede, Oldenzaal en Hof van Twente van plan om met ingang van 2017 hetzelfde te doen. Daarnaast hanteren Dinkelland, Tubbergen en Twenterand al tariefdifferentiatie.

¹ Omdat het scheiden van danken kartons en blik vrij recentelijk is ingevoerd, richt dit artikel zich uitsluitend op kunststof verpakkingen

Nu blijkt uit de CBS-cijfers, dat de hoeveelheid kunststof bij huis aan huis inzameling gemiddeld bijna tweemaal zo groot is als bij een brengsysteem; ongeveer 11 kg versus 6,5 kg per inwoner. Met diftar neemt dat gemiddelde verder toe tot 14,7 kilo. De relatief beperkte spreiding rond het gemiddelde (zie grafiek van circa zestig diftar gemeenten in Nederland) geeft aan dat de uitvoeringsvorm van diftar (zoals gewicht, volume-frequentie of dure zak) er minder toe doet. Hieruit blijkt dat de hoeveelheid die nog met nascheiden kan worden 'gewonnen' in Twente met meer dan een derde afneemt. In combinatie met de afnemende vergoeding voor de hergebruikte kunststoffen blijft er van een aantrekkelijke business case voor een nascheidingsinstallatie weinig over.

Dat meer wegen naar Rome leiden, ook voor gemeenten met meer dan 100.000 inwoners, laten de cijfers van Almere (rode ruit) en Venlo (gele driehoek) zien. Geen gemeenten met diftar, maar wel gemeenten met per aansluiting een container voor kunststof verpakkingsafval.

Het percentage ingezamelde kunststof verpakkingen bij de vijf grootste gemeenten in Nederland (G5) in 2014 was minder dan 20% van de potentiële hoeveelheid in deze gemeenten. Bij de gemeenten Amsterdam, Rotterdam en Den Haag zelfs minder dan 10%. De case voor de Twentse gemeenten indiceert dat er behalve voor de grote gemeenten niet zo veel opties overblijven voor het investeren in nascheiden in Nederland, naast uiteraard de bestaande installaties van Attero en Omrin. Voor het evenaren van de scheidingsrendementen van glas en papier/karton moet het dus komen van het verhogen van de bronscheiding, en zou het helpen als de grote gemeenten overgaan op nascheiden, lees: AEB en AVR. Dat ondanks de relatief grote hoeveelheid kunststof verpakkingen in het restafval bij deze gemeenten de besluitvorming over de investeringen veel tijd kost, geeft te denken. Twee belangrijke parameters bij de beoordeling van de niet onaanzienlijke investeringen zijn: de hoogte en de looptijd van de vergoedingsbijdrage voor het hergebruikte kunststof. Voor de drie partijen (VNG, Ministerie van I&M en het Afvalfonds Verpakkingen) die de 'raamovereenkomst' hebben gesmeed, en die verklaarde voorstanders zijn van de transformatie van de bestaande lineaire economie naar een circulaire economie, een uitgelezen kans om de daad bij het woord te voegen en te zorgen voor vergoedingsbijdragen met een looptijd die investeringen in nascheiden mogelijk maken.

Frans Föllings oprichter van 2Ensure, info@2Ensure.com